

Handhavingsplan 2018

Maatwerkvoorzieningen Sociaal Domein

Versie

27 maart 2018

Kerngegevens

Afdeling	Uitvoeringsdienst sociaal domein
Datum	27 maart 2018
Behandeling	College
Opdrachtgever	Afdelingshoofd

Inhoudsopgave

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Jaarbeeld 2017	5
	2.1 Participatiewet	5
	2.2 Wmo 2015 en Jeugdwet	6
3	Planvorming 2018	7
	3.1 Handhavingsketen	7
	3.2 Handhaving Participatiewet	7
	3.3 Handhaving Wmo 2015 en Jeugdwet	10

1 Inleiding

Bij handhaving binnen het sociaal domein gaat het om het voorkomen en bestrijden van oneigenlijk gebruik en misbruik van maatwerkvoorzieningen die aan individuele inwoners worden toegekend.

In de fraudeverordening Participatiewet Gooise Meren 2016 is bepaald dat het college jaarlijks een controleplan aan de gemeenteraad aanbiedt met daarin het te voeren beleid op gebied van handhaving, bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (loaw) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (loaz). Hierin worden de doelstellingen voor handhaving bepaald en meetbare doelen geformuleerd. Dit handhavingsplan voorziet in dat controleplan. Waar wij in dit plan spreken over de Participatiewet, bedoelen we ook de loaw en de loaz.

In de zorgwetten (Wmo en Jeugdwet) zijn geen bepalingen opgenomen over het opstellen van een handhavingsplan. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) wijst er echter op dat ook deze wetten risico's kennen op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik. Er gaat immers veel geld in om. In 2017 hebben wij ter zake ook enkele fraudesignalen ontvangen. Het is verstandig om stappen te zetten om ook hier het handhavingsbeleid te ontwikkelen. De VNG-handreiking Handhaving naleving Wmo 2015 en Jeugdwet helpt daarbij.

In verband hiermee hebben we het handhavingsplan voor 2018 verbreed met handhavingselementen van de zorgwetten, zodat er ook voor de handhavers binnen de Uitvoeringsdienst Sociaal Domein één integraal handhavingskader geboden kan worden.

In dit handhavingsplan gaan we in hoofdstuk 2 eerst in op het jaarbeeld over 2017. Gerapporteerd wordt hoe de uitvoering van de handhaving was ingericht en wat het fraudebeeld is bij de uitvoering van de Participatiewet en zorgwetten.

In hoofdstuk 3 staat de planvorming voor 2018 en welke acties we gaan ondernemen. Wij merken daarbij op dat het niet altijd mogelijk is om meetbare doelen in de zin van resultaten te formuleren. Wij weten bijvoorbeeld niet in welke mate controles tot een bepaalde fraudevaststelling zullen leiden. Wel kunnen we de handhavingsinspanningen meetbaar maken op volledigheid en tijdigheid.

2 Jaarbeeld 2017

2.1 Participatiewet

2.1.1. Uitvoering

Uitkeringsaanvragen worden op juistheid en volledigheid beoordeeld door consulenten. Op elke nieuwe uitkeringsaanvraag voeren bestuurlijke handhavers daarnaast ook een handhavingsgerichte quick scan uit, zodat de poortwachtersfunctie met voldoende deskundigheid geborgd is.

Daarnaast zijn er externe of interne fraudesignalen, zoals meldingen van inwoners, de politie, het inlichtingenbureau¹ of als gevolg van interne oplettendheid. Deze signalen worden vergeleken met de gegevens die bij gemeente bekend zijn. Waar vermoedens ontstaan dat de cliënt de gemeente over relevante feiten en omstandigheden niet, niet juist of onvolledig heeft geïnformeerd wordt een onderzoek ingesteld. In principe gebeurt dat aanvankelijk door de consulent of de bestuurlijke handhaver. Conform de landelijke richtlijnen van justitie wordt de regionale sociale recherche ingeschakeld als de casus daar aanleiding toe geeft. Het gaat dan om ernstige fraudegevallen. Bij de aanpak volgen wij de regels van proportionaliteit en subsidiariteit. Dat betekent dat het onderzoeksmiddel afgestemd wordt op de ernst van de zaak en dat steeds het minst ingrijpende onderzoeksmiddel wordt ingezet. Wij hechten aan rechtsbescherming en gaan daarom bij signalen niet over één nacht ijs. Wij zijn terughoudend met anonieme fraudesignalen. Anonieme signalen kunnen wel aanleiding geven tot een onderzoek, maar vormen op zichzelf geen bewijsmiddel.

Waar overtreding van de inlichtingenplicht leidt tot benadeling van de gemeente, wordt terugvordering ingesteld. Daarnaast moet wettelijk een bestuursrechtelijke waarschuwing of boete worden opgelegd. Boetes vanaf € 350 mogen niet opgelegd worden door dezelfde ambtenaar als degene die de overtreding geconstateerd heeft. De gemeenten in de regio hebben in 2017 voor op opleggen van deze boetes gebruik gemaakt van een regionale boeteambtenaar, die we samen hebben ingehuurd.

Er zijn in 2017 geen klachten ontvangen over het optreden van de handhavers of de sociaal rechercheurs van de Uitvoeringsdienst Sociaal Domein.

2.1.2 Fraudebeeld

Bestuurlijke handhaving

Er zijn 220 quick scans ingesteld. In twee gevallen leidde dat tot een directe afwijzing van de aanvraag. In 123 gevallen werd nader onderzoek door de consulent geadviseerd. In 33 gevallen leidde dat tot een afwijzing van de aanvraag. Naar aanleiding van fraudesignalen werden 21 handhavingsonderzoeken ingesteld, die leidden tot aanpassing of beëindiging van uitkeringen. De afwijzingen, aanpassingen en beëindigingen leiden tot besparingen. Hoewel de meeste uitkeringen langer lopen, rekenen wij met een gemiddelde besparingsduur van 1 jaar. De totale besparing in 2017 was **€ 678.000**.

Sociale recherche

Voor wat betreft Gooise Meren heeft de sociale recherche in 2017 vier zaken afgehandeld. Deze hadden betrekking op cliënten die zich bezig hielden met het kweken van wiet, vermogen in het buitenland hadden (onroerend goed) of samenwoning hadden verzwegen.

Terugvordering

Naar aanleiding van overtreding van de inlichtingenplicht zijn in 2017 voor een totaalbedrag van **€ 302.496** aan terugvorderingen ingesteld. De invorderingsratio is niet meetbaar omdat in sommige gevallen betalingsregelingen getroffen moesten worden, die jaren kunnen duren.

¹ Het landelijke Inlichtingenbureau ondersteunt gemeenten bij het onderzoeken of mensen met een uitkering hier ook echt recht op hebben. Voor deze rechtmatigheidscontrole ontvangt het Inlichtingenbureau gegevens van UWV, Belastingdienst, Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), Justitiële Informatiedienst (JustID), Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) en andere gemeenten.

Bestuurlijke boetes

Er zijn in 2017 168 formele bestuurlijke waarschuwingen en 51 bestuurlijke geldboetes opgelegd. Het merendeel van de zaken had betrekking op via het inlichtingenbureau verkregen informatie over verzwegen inkomen en voertuigbezit. Dit is een hoger aantal dan normaal omdat na een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep in een zaak in den lande en door trage aanpassing van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving er een tijd geen boetes opgelegd konden worden. In 2017 was er deels sprake van een inhaalslag.

2.2 Wmo 2015 en Jeugdwet

2.2.1 Frauderisico's

Misbruik of oneigenlijk gebruik bij de Wmo en de Jeugdwet kan zien op het verstrekken van onjuiste informatie, declaratiefraude of misbruik van PGB's. Bij zorg in natura gaat het om declaratiefraude. Waar de gemeente een PGB toewijst waarmee de inwoner zelf zorg kan inkopen, spreken we van PGB-fraude. Het geld wordt dan niet (volledig) besteed aan het doel. In het geval van declaratiefraude of PGB-fraude is het de zorgaanbieder die fraudeert, vaak zonder medeweten van de inwoner. Dat is ook nadelig voor de zorggebruiker, omdat die dan verstoken blijft van de toegewezen hulp. Nog ernstiger wordt het als zorggebruiker en zorgaanbieder samenspannen. Binnen de Wmo 2015 zijn er met name risico's bij 'begeleiding' en 'beschermde wonen' in combinatie met een PGB, omdat dit complexe en intensieve vormen van ondersteuning zijn. Daarnaast zijn er risico's bij het PGB voor huishoudelijke hulp, omdat de zorgverlener vaak uit het sociale netwerk van de PGB-houder komt.

Op dit moment ontvangen circa 70 inwoners van de gemeente een PGB om ondersteuning vanuit de Wmo of Jeugdwet in te kopen. In 2016 is € 737.000 aan PGB's besteed in onze gemeente.

2.2.2. Uitvoering

Binnen de Uitvoeringsdienst Sociaal Domein is een werkgroep ingesteld om handhaving binnen de WMO/Jeugdwet te ontwikkelen. Er zijn trainingen gevolgd en congressen bezocht. Stapsgewijs zal handhaving op dit terrein worden geïmplementeerd.

Controle PGB's

De Sociale Verzekeringsbank is belast met de rechtmatigheidscontrole op PGB betalingen. De gemeente is belast met controle op de levering van zorg. Ook de accountant heeft daarop gewezen. In 2017 hebben wij een steekproef van 20 controles ingesteld op levering van zorg.

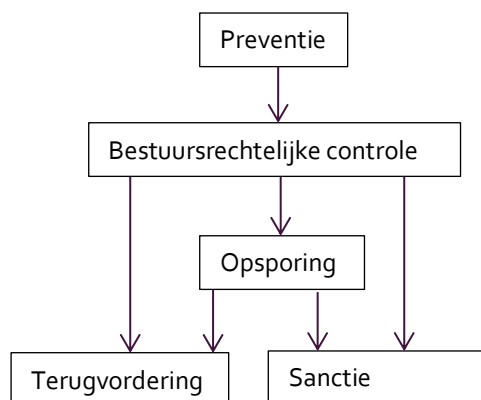
2.2.3 Fraudebeeld

Bij de uitvoeringsdienst Sociaal Domein zijn in 2017 drie signalen over fraude met PGB's ontvangen en in behandeling genomen. Er zijn twee signalen overgedragen aan de regionale sociale recherche. De steekproef PGB's leverde geen fraudesignalen op, zij het dat 1 getrokken dossier reeds in behandeling was bij de sociale recherche.

3 Planvorming 2018

3.1 Handhavingsketen

Bij handhaving heeft preventie altijd de voorkeur. Waar preventie niet toereikend is om alle risico's uit te sluiten, kan bestuursrechtelijke controle (toezicht) nodig zijn. Controles kunnen risico- of signaal gestuurd zijn. Bij vermoeden van (meer) ernstige fraude, kan strafrechtelijke opsporing nodig zijn om de waarheid te vinden. Waar financieel nadeel is ontstaan, wordt in principe terugvordering ingesteld. Daarnaast is vaak ook een bestuurlijke of strafrechtelijke sanctie aangewezen.

Ondanks dat alle schakels in de handhavingsketen goed moeten functioneren, willen wij in 2018 het zwaartepunt van de inspanningen meer richten op preventie.

Daarnaast willen wij de handhaving van de Wmo en de Jeugdwet verder ontwikkelen.

3.2 Handhaving Participatiewet

3.2.1. Preventie

Goede preventie begint met adequate voorlichting. Wij voorzien in voorlichting door middel van gesprekken, folders en een overzicht van rechten en plichten op de website van de gemeente. Bij de uitkeringsintake worden de rechten en plichten door de consulent uitgelegd en dat wordt ook vastgelegd in de interne rapportage. Ook in de toekenningsbeschikking wordt gewezen op de rechten en plichten. Om er zeker van te zijn dat de inwoner kennis heeft kunnen nemen van de rechten en plichten voegen wij een overzicht van rechten en verplichtingen als bijlage bij de beschikking. Meerdere gemeenten blijken periodiek groepsgewijze voorlichtingsbijeenkomsten te houden met nieuwe cliënten over de bijstand, werkverplichtingen, minimaregelingen, schuldhelpverlening en rechten en plichten, waarin het gesprek plaatsvindt en vragen gesteld kunnen worden. Dat zou voorzien in een behoefte. Wij vinden dat een goed idee en gaan dat invoeren. Sinds enige jaren hebben wij voor uitkeringsgerechtigden een digitale nieuwsbrief, waarop men zich kan abonneren. Daarin wijzen we ook op nieuwe ontwikkelingen, veranderingen of plichten. Inwoners kunnen de nieuwsbrief ook afhalen bij het loket. Wij willen het bereik van deze digitale nieuwsbrief vergroten.

Nieuwe maatregelen 2018:

- Digitale nieuwsbrief benoemen bij intake en in de toekenningsbeschikking.
- Elke maand lichten een consulent en een handhaver nieuwe (adspirant) uitkeringsgerechtigden groepsgewijs voor in een bijeenkomst, onder andere over de rechten en plichten.

3.2.2. Bestuursrechtelijke controle

Preventie voorkomt niet alles. Controle is ook nodig en vindt plaats bij de aanvraag, gedurende de looptijd van de uitkering en bij beëindiging van de uitkering. Bij controle wordt gebruik gemaakt van bestuurlijke bevoegdheden die nodig zijn om recht, duur en hoogte van de uitkering vast te stellen.

Quick scan

Uitkeringen kunnen worden toegekend wanneer de aanvrager voldoet aan bepaalde voorwaarden en omstandigheden. Die moeten op basis van verifieerbare gegevens worden aangetoond. In toenemende mate worden gegevens verkregen uit de basisadministratie of landelijke informatiesystemen. Waar gegevens niet verifieerbaar zijn, stelt de gemeente zelf onderzoek in. Bijvoorbeeld door een huisbezoek af te leggen om te controleren of iemand ook daadwerkelijk woont op het opgegeven adres. Dat is overigens aan regels gebonden. Het is zinvol om de quick scans vol te blijven houden.

Risicoselectie DPS

Een paar jaar geleden hebben we de standaard periodieke en ongerichte heronderzoeken afgeschaft omdat ze voor inwoner en uitvoering administratief nogal belastend waren en de resultaten niet in verhouding stonden tot de inzet. Daarom zijn we overgestapt naar risicoselectie waarbij we het instrument DPS inzetten. Dit was toen een landelijke hype in navolging op de successen die de gemeente Boxmeer behaald zou hebben. Hierdoor was het mogelijk geworden om op basis van objectieve 'gezond verstand' criteria te bepalen bij welke klantomstandigheden er sprake is van een verhoogd risico en bij welke juist minder. Daardoor kon bewust gekozen worden welke klanten meer of minder gecontroleerd worden en op welk kwaliteitsniveau. In praktijk viel dit tegen omdat de data op individuen gericht is en niet op groepspatronen en het daarnaast vrij ingewikkeld is om op basis van een theoretisch risico een adequate en proportioneel acceptabele controle in te stellen, waarbij de informatie vooral van de cliënt zelf moet komen. Het systeem is landelijk ook niet verder ontwikkeld, omdat vooral de grote gemeenten er niet mee uit de voeten konden vanwege de omvang van hun bestanden. Wij stellen voor om het gebruik van DPS af te schaffen.

Bestandskoppeling

Vanuit het inlichtingenbureau krijgen gemeenten uit gekoppelde overheidsgegevens samenloopsignalen van de bijstandsuitkering met bijvoorbeeld autobezit, inkomen, andere uitkering, detentie, vermogen enzovoort. Deze signalen worden vergeleken met onze cliëntgegevens en zo nodig wordt een onderzoek ingesteld als de gegevens niet bekend zijn. Daarnaast is de uitkeringsadministratie gekoppeld aan de Basisregistratie personen. Voor 2018 zijn er geen bijzondere ontwikkelingen.

Themacontroles

Dergelijke controles zijn gebaseerd op een bepaald onderwerp, zoals vermogen in het buitenland of zwart werk in een bepaalde branche. Er zijn voor 2018 geen themacontroles gepland. Wel wordt met de gemeenten in de regio gekeken of een regionaal project ontwikkeld kan worden.

Ongerichte heronderzoeken

Waar de cliënt niet op andere wijze met de dienst in contact is (bijvoorbeeld niet actief via MVO) ontstaat afstand. Dat is niet wenselijk en ook niet goed voor de 'compliance'². Wij willen met cliënten periodiek een 'hoe-gaat-het-gesprek' om te kijken of alles (nog) goed is, waarbij we tevens een controle instellen op risico-indicatoren die niet via bestands-koppelingen ontdekt kunnen worden. Wij selecteren jaarlijks 20 % van het bestand (ongericht) voor deze gesprekken.

Signaalgestuurde controle

Interne of externe fraudesignalen (anders dan via inlichtingenbureau) worden geregistreerd, beoordeeld door handhavers en indien aangewezen in onderzoek genomen.

² De mate waarin mensen geneigd zijn normen na te komen of zich daarnaar te schikken.

Controlemethodiek en ethiek

Controles vinden plaats met inachtneming van de Algemene Wet Bestuursrecht, het EVRM en andere wettelijke bepalingen. De controleprotocollen zijn zodanig ingericht dat recht wordt gedaan aan beginselen van proportionaliteit (juiste verhouding controlemiddel / controledoel) en subsidiariteit (minst ingrijpende weg). De wettelijke waarborgen zoals informed consent (rechten en plichten bij huisbezoek mededelen) en legitimatieplicht controlerende ambtenaar worden in acht genomen.

Huisbezoeken in het kader van de Wet Huisbezoeken hebben vooral betrekking op situaties ter verificatie van de verstrekte gegevens als er geen sprake is van vermoeden van fraude maar waarbij wel de woon- en/of leefsituatie moet worden vastgesteld omdat dit bepalend is voor het recht op bijstand en/of de hoogte van de bijstand. Het college heeft de bevoegdheid om de cliënt te vragen om (eventueel door middel van een huisbezoek) aan te tonen dat hij/zij:

1. al dan niet alleenstaande (ouder) is
2. feitelijk verblijft op het aangegeven adres
3. de kosten niet kan delen met een ander.

Deze regeling geeft uitvoeringsinstanties dus meer bevoegdheden voor huisbezoeken bij uitkeringsgerechtigden waarbij de uitkering gerelateerd is aan de samenstelling van het huishouden. Zo kunnen sneller consequenties verbonden worden aan het weigeren van een huisbezoek.

3.2.3. Opsporing

De landelijke Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude bepaalt wanneer strafrechtelijk onderzoek door de sociale recherche aangewezen is. Signalen of controleonderzoeken die daar aanleiding toe geven worden, volgens de aangifterichtlijn, altijd in handen gesteld van de sociale recherche. Er is periodiek casusoverleg tussen de bestuurlijke handhavers en de sociale recherche, zodat een sluitende aanpak ontstaat. In verband met haar specifieke deskundigheid/expertise kan de sociale recherche op basis van haar toezichthoudend mandaat ook bijstand en ondersteuning verlenen aan de bestuurlijke handhaver of een casus in de bestuursrechtelijke fase overnemen.

3.2.4. Terugvordering

De Participatiewet bevat bepalingen over terug- en invordering die wij volgen. Bij fraude wordt altijd terugvordering ingesteld volgens de wettelijke mogelijkheden en de lokale beleidsregels. De beleidsregels terug- en invordering sociale zekerheidswetten moeten in 2018 worden geactualiseerd en geharmoniseerd.

3.2.5. Sanctie

Met ingang van 1 januari 2017 is de wijziging van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (in de wandelgangen genaamd 'fraudewet') in werking getreden. Deze wet geldt voor alle sociale wetgeving. De wet verplicht tot het opleggen van boete waar de inlichtingenplicht overtreden is. Ter zake heeft de gemeente Gooise Meren in 2017 tijdig beleidsregels vastgesteld. De uitvoering van boeteoplegging is in 2018 geborgd doordat de regiogemeenten besloten hebben de inhuur van de externe boeteambtenaar in 2018 te verlengen.

3.2.6. Meetbare doelen

Voor 2018 zijn de volgende doelen geformuleerd:

- a. Alle nieuwe cliënten worden individueel voorgelicht over rechten en plichten (100 %), meetbaar door middel van de rapportage.
- b. Alle nieuwe cliënten worden uitgenodigd voor de groepsvoorlichting (100 %).
- c. Cliënten die niet verschijnen op de groepsvoorlichting, krijgen een nieuwe uitnodiging (100 %).
- d. Bij elke nieuwe uitkeringsaanvraag wordt door de handhaver een quick scan op frauderisico's ingesteld (100 %).
- e. Elk jaar wordt 20 % van het Participatiewet bestand gesproken in een 'hoe-gaat-het-gesprek', waarbij controle plaatsvindt op risico-indicatoren. Buiten de steekproef vallen cliënten die actief in een re-integratietraject zitten. De steekproef vindt ongericht plaats, dus op basis van toeval.
- f. Alle fraudesignalen (anders dan via inlichtingenbureau) worden geregistreerd en beoordeeld door handhavers.

3.3 Handhaving Wmo 2015 en Jeugdwet

Het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik van zorgvoorzieningen bevindt zich nog in de ontwikkelingsfase. In 2017 heeft de VNG een handreiking Handhaving naleving Wmo 2015 en Jeugdwet ter beschikking gesteld. Deze handreiking geeft gemeenten een theoretisch kader en praktische handvatten op het gebied van toezicht en handhaving. In 2018 werken we dat nader uit.

3.3.1. Juridisch kader

In de Wmo 2015 en de Jeugdwet staan regels voor het voorkomen en bestrijden van fouten en fraude. Daarnaast moeten gemeenten hiervoor zelf regels opnemen in hun verordeningen. De gemeente Gooise Meren heeft dat gedaan in de Verordening Jeugdhulp 2017 en de Verordening Wmo 2018. In deze verordeningen staat dat het college nadere regels kan stellen met betrekking tot het onderzoeken, al dan niet steekproefsgewijs, of de verstrekte voorzieningen worden gebruikt of besteed ten behoeve van het doel waarvoor ze verstrekt zijn. In de verordeningen zijn ook de inlichtingenplicht alsmede bevoegdheden tot heronderzoek, intrekking, beëindiging en terugvordering opgenomen.

3.3.2. Toezichthoudend mandaat

Binnen de Wmo 2015 hebben gemeenten de wettelijke plicht om een toezichthouder voor de kwaliteit en de rechtmatigheid aan te stellen. Dat hebben we georganiseerd binnen de Regio, maar dat is vooral gericht op kwaliteitszorg. De Jeugdwet kent geen verplichting om een toezichthouder aan te stellen, maar staat dit wel toe. Toezichthouders rechtmatigheid zijn nodig opdat signalen over misbruik en oneigenlijk gebruik binnen het bestuurlijk kader wel onderzocht kunnen worden. Vanwege bestaande expertise op het gebied van sociale zekerheidsfraude zijn de bestuurlijke handhavers en de sociaal onderzoekers van de Uitvoeringsdienst Sociaal Domein benoemd als toezichthouder rechtmatigheid voor de Wmo 2015 en de Jeugdwet.

3.3.3. Preventie

Herkennen van signalen

In elke fase van het proces kunnen er signalen zijn die maken dat een nader onderzoek gewenst is. Denk daarbij aan cliënten die geen eenduidige antwoorden geven of een zorgverlener/bemiddelaar die zich nadrukkelijk met inhoud van de aanvraag bemoeit en de cliënt afschermt. Het is belangrijk dat consulenten die signalen en de grootste risico's kunnen herkennen.

Risico-analyse

In 2015 is een eerste wetenschappelijk onderzoek gedaan naar de frauderisico's binnen de Wmo en de Jeugdwet. Dit moet nader geconcretiseerd worden naar onze situatie en de manier waarop wij inkoop en verantwoording regionaal hebben ingericht. De vraag is waar er risico's zijn, hoe groot zijn die en op welke wijze kunnen ze worden voorkomen of het best bestreden kunnen worden en door wie. Daarna kan een gericht(er) preventie- en controlekader voor het handhavingsplan 2019 worden opgesteld.

3.3.4. Controle

Fraudesignalen

In- of externe fraudesignalen worden geregistreerd en in handen gesteld van de handhavers. Na beoordeling op onderzoekswaardigheid nemen zij signalen zelf in onderzoek of stellen zij deze in handen van de sociale recherche of de Inspectie SZW. Vanuit de VNG is er een ondersteuningsteam fraudesignalen (OTF) om gemeenten te adviseren over de aanpak van een concreet (complex) fraudesignaal binnen de Wmo 2015 en de Jeugdwet.

Deskundigheidsbevordering

Het VNG Kenniscentrum Handhaving en Naleving biedt een opleiding aan voor toezichthouders Wmo 2015 en Jeugdwet. Daarnaast is er een opleiding m.b.t. welke gegevens gebruikt en uitgewisseld mogen worden bij het tegengaan van dergelijke fraude en hoe dat moet. Voorschriften omtrent het instellen van materiele controles, zoals aangegeven in de ministeriele regeling Jeugdwet, moeten goed beheerst worden.

Controle PGB's

De Sociale Verzekeringsbank is belast met de rechtmatigheidscontrole op PGB betalingen. De gemeente is belast met controle op de levering van zorg. Ook de accountant heeft daarop gewezen. In 2018 nemen wij opnieuw een steekproef van 20 controles ingesteld op levering van zorg.

Contractbeheer zorg in natura

Zorg in natura voor de Wmo en de Jeugdwet kopen wij regionaal in. Het regionaal inkoop- en contractbureau is belast met het contractbeheer en –management van regionaal ingekochte voorzieningen. Het toewijzen van voorzieningen en het declareren op deze toewijzingen verloopt doorgaans via het regionale Digitaal Leefplein (DLP). De Regio is belast met rechtmatigheidscontrole, zodat niet meer kan worden gedeclareerd dan toegewezen. Bij het toenemen van de data ontstaan ook meer mogelijkheden om afwijkingen binnen het declaratiegedrag van aanbieders waar te nemen, bijvoorbeeld in de uitnutting van de toewijzingen of de behandelduur. Dit is een ontwikkelproces.

Clïëntervaringsonderzoek en regionaal klachtenmeldpunt.

Jaarlijks wordt een deel van de cliënten Wmo en jeugdhulp geëvalueerd over de kwaliteit van de aanbieder. Hieruit kunnen signalen naar voren komen over het niet leveren of niet volledig leveren van zorg. Als de Regio zoiets tegenkomt dan wordt er niet alleen voor gezorgd dat de inwoner geholpen wordt, maar ook gecontroleerd of de niet geleverde zorg ten onrechte wel gedeclareerd is

3.3.5. Opsporing

De landelijke justitiële Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude (instructie voor de sociale recherche) voorziet niet in de opsporing van zorgfraude. Dat wil niet zeggen dat sociaal rechercheurs niet in opdracht van de officier van justitie een strafrechtelijk onderzoek kunnen instellen, voorzover het gaat om commune delicten zoals valsheid in geschrift of samenloop met uitkeringsfraude. Tegelijkertijd is er ook een Inspectie SZW belast met de opsporing van en strafrechtelijk onderzoek naar fraude met persoonsgebonden budgetten en zorg in natura (declaratiefraude). Het gaat hierbij meer om de georganiseerde fraude. De afbakening tussen lokale en landelijke opsporing zal zich in de komende jaren uitkristalliseren.

3.3.6. Terugvordering

De verordeningen bevatten bepalingen over terugvordering. Bezien moet worden of ter zake beleidsregels terug- en invordering opgesteld moeten worden.

3.3.7. Sanctie

Valt de fraude de cliënt of aanbieder te verwijten, dan kan naast terugvordering een sanctie overwogen worden. Aan cliënten of aanbieders kunnen op grond van de wet echter geen bestuurlijke boetes worden opgelegd. Wel kan terugvordering (van de geldswaarde van de voorziening) bij de cliënt plaatsvinden. Bij aanbieders kan de fraude leiden tot privaatrechtelijke consequenties met betrekking tot het contract of schadevergoeding. Een strafrechtelijke aangifte is ook mogelijk.

3.3.7. Meetbare doelen

Voor 2018 zijn de volgende doelen geformuleerd.

- a. In 2018 worden de consulents voorgelicht over risico's en signalen die kunnen wijzen op fraude.
- b. In 2018 wordt een risico-analyse opgesteld m.b.t. de frauderisico's Wmo en Jeugdwet. Het regionaal inkoop- en contractbureau wordt hierbij betrokken.
- c. Voor het handhavingsplan 2019 wordt een nader preventie- en controlekader opgesteld.
- d. De toezichthouders rechtmatigheid van de gemeente worden in 2018 verder opgeleid.
- e. Eventueel opstellen beleidsregels terug- en invordering Wmo en Jeugdwet.
- f. Er wordt op basis van een steekproef bij 20 PGB-houders gecontroleerd op levering van de zorg.